

СУЧАСНЕ ПОШИРЕННЯ ЧОРНОГО ЛЕЛЕКИ НА ТЕРИТОРІЇ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

О.І. Киселюк, В.Ю. Стефанюк

Present distribution of the Black Stork in the Carpathian National Park. - O.I. Kyselyuk, V.Yu. Stefanyuk. - Berkut. 11 (2). 2002. - Data collected in the national park (Ivano-Frankivsk region, West Ukraine) in 1994–2001 were summarized (Table). One nest was found. Number of fledglings fluctuated from 2 till 4. Breeding of two another pairs is supposed. [Ukrainian].

Key words: Black Stork, *Ciconia nigra*, the Carpathians, distribution, breeding.

Address: O.I. Kyselyuk, V. Stus str. 6, Yaremcha, Ivano-Frankivsk region, 78500 Ukraine;
e-mail: cnpn@jar.if.ua.

Чорний лелека (*Ciconia nigra*) – рідкісний вид птахів, занесений до обох видань Червоної книги України, тому публікація будь-якої інформації про нього заслуговує на увагу. Відомості про чорного лелеку на території Карпатського національного природного парку висвітлені в ряді публікацій (Киселюк, 1990, 1996; Кривоглавий, Киселюк, 1993; Kisseliuk, 1997; Киселюк та ін., 2001). Раніше в літературі даних про гніздування його в парку не було (Головач и др., 1990; Гузій, 1990; Грищенко та ін., 1992). На сусідніх територіях гнізда чорного лелеки знаходили у Карпатському біосферному заповіднику (Гузій, Химинець, 1995) та Вижницькому НПП (Скільський, 2000).

На території парку спостереження за рідкісними видами проводяться з середини 1990-х рр. Як легко діагностований у природі вид, чорний лелека включений до програми фенологічних спостережень. Нами узагальнені матеріали про зустрічі та

гніздування цього виду за період з 1994 по 2001 рр. (табл.). Спостереження проводилися працівниками наукового відділу та служби державної охорони. Інформація про чорного лелеку зберігається у фенокартотеці наукового відділу (1994–2001 рр.) та висвітлена у Літописах природи парку (1987–2000 р.).

Найбільш рання дата появи чорного лелеки в межах парку – 6.04, остання зустріч восени – 12.10. На території Підліснівського лісництва (кв. 13) у старому ялицевому лісі було виявлене заселене гніздо. Воно знаходилося на гілках ялиці (вік дерева до 200 років), на висоті близько 12 м, зі східної сторони по відношенню до стовбура. Величина виводку по роках змінювалася наступним чином: 1996 р. – 3 пташенят, 1997 р. – 2, 1998 р. – ? (одного птаха спостерігали протягом репродуктивного періоду неподалік від гнізда), 1999 р. – пташенят не було (22.05 доросла особина виявлена на

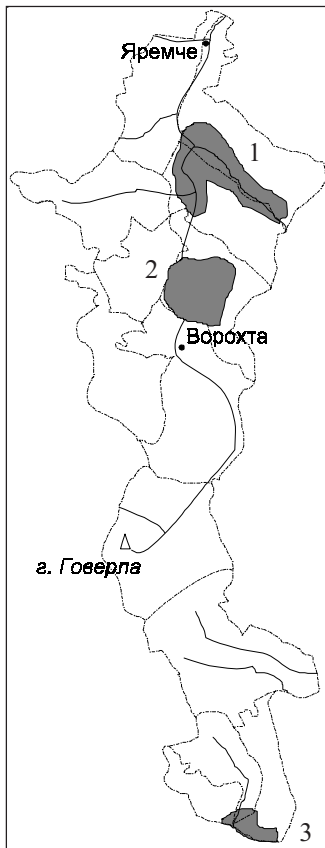
Знахідки чорного лелеки на території Карпатського національного природного парку
Records of the Black Stork in the Carpathian National Park

Лісництво Forest district	Дата Date	Спостерігач Observer	Лісництво Forest district	Дата Date	Спостерігач Observer
1994 р.			Чорногірське, кв. 14	27.06	Шварговський
Підліснівське, кв. 12	15.05	Мотрук	1995 р.		
Підліснівське, кв. 12	2.06	Мотрук	Підліснівське, р. Прут	17.04	Киселюк
Підліснівське, р. Прут	17.06	Киселюк	Чорногірське, кв. 6	14.06	Півнюк

Закінчення таблиці

End of the Table

Лісництво Forest district	Дата Date	Спостерігач Observer	Лісництво Forest district	Дата Date	Спостерігач Observer
Підліснівське, кв. 12	5.07	Мотрук	Татарівське, с. Кременці		
Ямнянське, кв. 4	12.07	Кочержук	(Татарів)	21.04	Гуцуляк
Підліснівське, кв. 7	15.08	Петрашук	Чорногірське, кв. 13	21.04	Шварговський
Підліснівське, кв. 13	16.08	Мотрук	Підліснівське, р. Прут	28.04	Мотрук
Підліснівське, кв. 4	22.08	Вередюк	Татарівське, кв. 22	7.05	Гуцуляк
1996 р.			Високогірне, кв. 11	10.06	Стефлюк
Ворохтянське, кв. 9	25.05	Кермошук	Високогірне, кв. 11	11.06	Максим'юк
Ворохтянське, кв. 10	18.07	Прощук	Високогірне, кв. 11	11.06	Фіткалюк
Ворохтянське, р. Прут	28.07	Литчук	Підліснівське, кв. 5	25.06	Куртяк
Високогірне, кв. 11	15.08	Стефлюк	Підліснівське, кв. 14	27.06	Бойко
Бистрецьке, с. Бистрець	22.09	Бельмега	Підліснівське, р. Прут	14.07	Годованець
Ворохтянське, ур. Скриповатий	5.09	Геник	Високогірне, кв. 11	21.07	Максим'юк
1997 р.			Татарівське, кв. 1	23.08	Калинчук
Татарівське, с. Микуличин	8.04	Калинчук	Ямнянське, кв. 3	5.09	Кочержук
Підліснівське, р. Прут	12.04	Мотрук	Високогірне, кв. 11	12.10	Стефлюк
Високогірне, ур. Погорілець	23.04	Том'юк	2000 р.		
Ямнянське, кв. 4	23.04	Кочержук	Ямнянське, кв. 23	11.04	Онутчак
Високогірне, кв. 11	1.05	Стефлюк	Високогірне, кв. 12	12.04	Стефлюк
Високогірне, ур. Погорілець	5.05	Петріянчук	Ямнянське, ур. Підстрім	13.04	Дожук
Підліснівське, р. Пру- тець-Чемигівський	7.05	Косило	Ямнянське, р. Пру- тець-Чемигівський	16.04	Дожук
Підліснівське, р. Пру- тець-Чемигівський	3.06	Киселюк	Татарівське, кв. 8	17.04	Гуцуляк
Високогірне, ур. Погорілець	9.06	Том'юк	Татарівське, кв. 1	20.04	Калинчук
Підліснівське, кв. 20	1.07	Куртяк	Чорногірське, кв. 12	16.06	Шварговський
Підліснівське, кв. 20	1.07	Скірчук	Високогірне, кв. 11	17.06	Стефлюк
Татарівське, кв. 5	16.07	Москалюк	Ямнянське, кв. 4	17.06	Кочержук
Татарівське, р. Прут	16.07	Гуцуляк	Ямнянське, кв. 4	12.06	Кочержук
Чорногірське, кв. 6	17.07	Шварговський	Високогірне, оз. Марічейка	20.06	Стефлюк
Підліснівське, с. Микуличин	5.08	Вередюк	Ямнянське, кв. 1	22.06	Семенюк
Підліснівське, кв. 13	25.08	Бойко	Бистрецьке, кв. 14	5.07	Ласкурійчук
1998 р.			Підліснівське, кв. 13	11.07	Куртяк
Чорногірське, кв. 5	6.04	Віндик	Ямнянське, кв. 4	24.07	Кочержук
Воронеківське, кв. 6	8.04	Медвідчук	Татарівське, р. Прут	26.07	Григорчук
Підліснівське, кв. 14	17.07	Бойко	Ямнянське, кв. 4	3.08	Кочержук
Чорногірське, кв. 11	20.07	Шварговський	Високогірне, кв. 11	24.09	Стефлюк
Підліснівське, кв. 3	25.07	Вередюк	2001 р.		
Чорногірське, кв. 6	30.07	Мартишук	Чорногірське	5.05	Шварговський
1999 р.			Татарівське	24.05	Гуцуляк
Підліснівське, кв. 5	13.04	Куртяк	Чорногірське	8.06	Шварговський
Татарівське, кв. 14	21.04	Драгоми- рецький	Татарівське	11.06	Москалюк
			Татарівське	22.06	Гуцуляк
			Татарівське	27.07	Калинчук
			Татарівське	11.07	Кіф'як
			Татарівське	1.08	Кіф'як
			Татарівське	8.09	Гуцуляк
			Чорногірське	11.10	Зеленчук

Поширення чорного лелеки на території Карпатського національного природного парку: 1 – долини річок Прут і Прутеть-Чемигівський (околиці с. Микулечин, Ямнянське та Підліснівське лісництва), 2 – поблизу с. Кременці (Татарів), 3 – верхів'я р. Чорний Черемош (Чорногірське і Високогірне лісництва).

Distribution of the Black Stork in the Carpathian National Park.

гнізді), 2000 р. – 4, 2001 р. – пташенят не було.

За роки спостережень відмічається явна тенденція до збільшення кількості зустрічей виду на території парку. Найбільше їх зареєстровано у 2000 р.

Загалом, поширення чорного лелеки в Карпатському НПП обмежене в основному водотоками та заболоченими ділянками, до

яких цей вид приурочений. У межах досліджуваної території гніздиться не менше 3 пар (рис.).

ЛІТЕРАТУРА

- Головач О.Ф., Грищенко В.Н., Серебряков В.В. (1990): Распространение, численность и миграции черного аиста на Украине. Рукоп. деп. в ВИНТИ 26.02.1990. N 1110-B90. 1-48.
- Грищенко В.М., Головач О.Ф., Серебряков В.В., Скільський І.В., Савчук О.В. (1992): Підсумки проведення "Року чорного лелеки в Україні". - Чорний лелека в Україні. Чернівці. 1-16.
- Гузій А.І. (1990): Черный и белый аисты в Украинских Карпатах. - Аисты: распростран., экология, охрана. Минск: Наука і тэхніка. 224-226.
- Гузій А.І., Химинець В.В. (1995): Про гніздування чорного лелеки в Карпатському біосферному заповіднику у 1984–1988 роках. - Проблеми вивчення та охорони птахів. Мат-ли VI наради орнітологів Західної України. Львів – Чернівці. 52-53.
- Киселюк О.І. (1990): Рідкісні види птахів Карпатського національного парку. - Орнітофауна західн. областей України та проблеми її охорони. Луцьк. 18-20.
- Киселюк О.І. (1996): Приуроченість рідкісних видів хребетних до зон з різним рекреаційним навантаженням (на прикладі Карпатського НПП). - Екол. передумови розвитку рекреації на Гуцульщині. Яремче. 36-39.
- Киселюк О.І., Клапчук В.М., Тимчук О.В. (2001): Сторінками Червоної книги України. Яремча. 1-104.
- Кривоглавий З.В., Киселюк О.І. (1993): Поширення рідкісних видів птахів в Карпатському національному парку. - Фауна Східних Карпат: сучасний стан та охорона. Ужгород. 117-120.
- Скільський І.В. (2000): Зустрічі та гніздування чорного лелеки на території національного природного парку "Вижницький". - Національні природні парки: проблеми становлення і розвитку. Яремче. 270-273.
- Kisseliuk A. (1997): Result of study terrestri vertebrata put down the Red Book of Ukraine on the territory of the Carpathian National Nature Park. - Proc. of int. regional seminar "Environment protection: modern studies in ecology and microbiology". Ughgorod. 248.

*О.І. Киселюк,
вул. В. Стуса, 6,
м. Яремча, Надвірнянський р-н,
Івано-Франківська обл.,
78500, Україна (Ukraine).*